

Wanneer je plots niet hetero meer bent

Getrouwde laatbloeier zoekt begrip

Al jaren ben je happy met je man en kids. Maar dan ontmoet je haar. Je wordt hevig verliefd. Je wereld stort in, je kunt geen kant op. Want: bij je man blijven en daarnaast een vriendin hebben, dat is toch onmogelijk?

| door Ragini Werner en Tanya van der Spek

Niet elke lesbische tiener herkent haar kriebels voor de juf als verliefdheid. Niet elke bi-meid vrijt op haar twintigste al met haar eerste vriendin. Door je opvoeding, omgeving en misschien je geloof, is mannetje-vrouwje jouw norm. Jij bent gewoon, net als anderen: hetero. Je zit niet in de kast, daar heb je nooit van gehoord of bij stilgestaan. Gevoelens voor een vrouw? Het komt niet eens in je op. Je huwt een man, krijgt kinderen, je bent gelukkig en dat is dat. Tenminste, tot je op latere leeftijd die speciale dame ontmoet. Ze zet je in vuur en vlam, kunt niet meer eten, niet slapen, hebt hartkloppingen als je haar ziet, en je herkent het seksbeest in jezelf niet wanneer je met haar vrijt. Puzzelstukjes vallen op hun plek. Nu begrijp je het onbestemde gevoel dat je misschien altijd had; dat vage gemis, dat idee dat er iets niet helemaal klopte. Je erkent dat je (ook) op vrouwen valt. Eindelijk word je wie je echt bent. Daar kun je blij om zijn. Maar zullen anderen die vreugde delen? Je bent bang. Hoe moet je verder met je echtgenoot? Je wilt hem niet kwijt. Je houdt nog steeds ook van hem. Hoe zal hij reageren? Zul je de liefde van je kinderen verliezen? En van je ouders, je omgeving? Je wereld staat op zijn kop, zwijgen kan je niet langer, je kunt geen kant meer op.

Machteloos

Gelukkig zijn er inmiddels wereldwijd vele netwerken voor vrouwen en mannen die dit ook meemaken. In Amerika zijn het er 65, in Engeland 6, in België heb je Homo en toch getrouwd en Lichtpunt 98 (Praat-en ontmoetingsgroep voor

gehuwde holebi's en partners) en in Nederland hebben we Orpheus. Orpheus startte in 1969 en is begonnen als een werkgroep van het COC. Nu is Orpheus zelfstandig. 'Orpheus is een landelijke vereniging van vrijwilligers, die verschillende activiteiten ontplooit voor en door mensen, die in hun huwelijk, relatie of gezin te maken kregen met homoseksuele, lesbische of biseksuele gevoelens van henzelf, hun partner, ouder/verzorger', vertelt de website www.orpheushulpverlening.nl. Het fijne is dat niet alleen de 'laatbloeier' zelf welkom is, maar er dus ook opvang is voor de kinderen en de partner. Kinderen kunnen kwaad worden: waarom doet mama raar? Waarom is de sfeer thuis plots zo slecht? Kan alles niet weer worden zoals het was? En echtgenoten of partners kunnen in een diep, diep gat vallen. Zij vragen zich af: is het mijn schuld? Ben ik een slechte partner geweest? Waarom heb ik nooit wat gemerkt? Kan ik haar nog wel vertrouwen? Was alle liefde en alles wat we deelden nep? Waarom durfde ze me dit niet eerder te vertellen? Hoe leggen we dit uit aan de kinderen? Moet ik nu meedoen aan een driehoeksverhouding? Moeten we scheiden? Heb ik misschien een geslachtziekte? Wat zullen anderen van ons denken? Partners zijn gekwetst, voelen zich bedrogen en (seksueel) afgewezen. Ze zijn kwaad, verdrietig en voelen zich vreselijk machteloos. Het is ze rauw op hun dak komen vallen en ze kunnen niets doen. In het ergste geval gaat de partner aan zijn eigen identiteit twijfelen of ziet hij het leven niet meer zitten.

Combinaties

Natuurlijk zijn er geen pasklare antwoorden. Het is een zware situatie. Al die pijn, die onzekerheid, die vragen. En die derde, die plots tussen jullie in staat. Had je haar maar nooit ontmoet, maar je houdt van haar! En je man, hij haat haar misschien, maar kan niet om haar heen, hij wil ook dat jij gelukkig bent. Eén troost: jullie hoeven het niet allemaal alleen uit te zoeken. Bij Orpheus ontmoet je paren die met dezelfde vragen en gevoelens hebben geworsteld of nog steeds worstelen. Het biedt enorm veel steun om ervaringen te delen. >>

Je bent niet de enige en je kunt zien hoe anderen hun relatie hebben vormgegeven sinds één van de partners bi of lesbisch bleek te zijn. Er zijn zoveel combinaties en oplossingen mogelijk! Orpheus heeft 370 leden in elf regio's door het hele land. Behalve de regionale groepen, zijn er ook vier werkgroepen: Les-Bi vrouwen, Heteropartners, Stichting Jongeren met een homo-ouder en het netwerk Internet. Er worden open avonden gehouden waar je kunt praten en vragen stellen. Er worden weekenden georganiseerd en er zijn gespreksgroepen. Leden kunnen ook contact zoeken en chatten op de website, die ruim 25.500 bezoekers heeft gehad sinds januari 2001. Orpheus heeft veel boeken en informatie. Wil je in relatietherapie, kijk dan op www.rozehulpverlening.nl voor hulpverleners die ervaring hebben met dit soort vraagstukken.

Voor wie alle schrik en problematiek een beetje te boven is, kan Orpheus ook een gezellige club nieuwe vrienden en vriendinnen vormen. De Orpheus-les-bi-vrouwen groep bijvoorbeeld bestaat uit een mailinglijst met ruim veertig belangstellenden. Zij ondernemen samen activiteiten als wandelen, eten, filmkijken, museum bezoeken en praten aan de hand van een thema. Wie mee wil doen, kan mailen naar Mabelle op: les-bi-vrouwen@orph.zzn.com

Delen is niet altijd gemakkelijk

Hoe hebben andere paren het aangepakt? Wij interviewden enkele stellen. Esther (30+) woont samen met Mark en de kids en heeft een lat-relatie met haar lesbische vriendin Karin. De heftige beginperiode van hun verhouding is al jaren voorbij. Voor alle partijen is er nu evenwicht gekomen. Volwassenen én kinderen hebben het fijn met elkaar. Esther: "We komen allen meer tot wie we zijn. Ik vond een stuk rust in de liefde die ik ontving van Karin, en kreeg een prettiger contact met Mark, nu nog steeds. Ik denk dat ik een leukere echtgenote en gezelliger moeder ben geworden."

Nu leeft Esther deels in een roze wereld en kan daar volop uiting geven aan haar lesbische gevoelens: "Hand in hand sjouwen, m'n ogen uitkijken op swingavonden. Waar ik blij mee ben is dat de liefde die ik Karin mag geven, een bodem vindt en zichzelf terugspiegelt."

Karin heeft niet eerder een relatie gehad die zo lang duurde

als deze, wat gecompliceerde situatie. Ze vindt delen niet altijd gemakkelijk, maar voelt zich niet 'bedreigd'. "Mark en ik kunnen goed met elkaar overweg. Esther en Mark hebben erg lieve kinderen die dol op me zijn en voor hen hoor ik er ook helemaal bij. Dit is een waardevol gegeven, dat ook invloed heeft op onze situatie. De kinderen brengen voor Esther uiteraard een gebondenheid mee, dus eigenlijk zijn er veel mensen waarmee ik Esther moet, maar ook wil delen."

Geluksvogel

Mark zag hoe Esther opbloeide. "Haar relatie met Karin geeft invulling op punten waar ik dat niet kan. Ze is gestopt met krampachtig bij mij te zoeken wat bij mij niet aanwezig is. Onze relatie is nu veel evenwichtiger. Bovendien is Karin een lieve vrouw die zich niet opdringt of ander gedrag vertoont waardoor ik in de verdediging zou moeten." "Esther heeft voor ons beiden genoeg liefde," zegt Mark. "We zien bij andere relaties hoe bijvoorbeeld 'claimgedrag' in de weg kan zitten. Het grootste probleem zit 'm, wat mij betreft, in de tijd die gedeeld moet worden. Zoals er al in 'normale' situaties sprake is van te weinig tijd voor elkaar, is er hier sprake van een extra druk op de relatieagenda."

Met zijn drieën hebben ze vorm aan hun bijzondere verhouding weten te geven. Esther: "Ik houd van een vrouw en van een man, ieder op een eigen manier. Er zijn drie mensen van deze Orpheussituatie gelukkiger geworden. Daarmee wil ik niet zeggen dat het altijd ideaal is. Toch hoop ik dat het nog heel lang zo mag blijven. Ik bewonder mijn vrouw en man dat ze – en hoe ze – met onze situatie omgaan. Ik ben een geluksvogel."

Jaloezie maakt het leven een hel

In alle verschillende Orpheussituaties lukt het niet altijd om een geluksvogel te zijn. Vroeg in haar 20 jaar durende huwelijk vertelde Martina (49) haar manlief Jaap dat ze wel over vrouwen fantaseerde. Jaaps oprechte antwoord had haar aardig verrast. "Hij zei hoe goed het zou zijn als ik een vriendin had. Maar toen ik er een had gevonden, werd hij zo jaloers dat hij een gat in de slaapkamerwand sloeg. De consequenties had hij niet echt doordacht." Vier jaar geleden kwam ze haar vriendin Carol tegen. "Weer moedigde Jaap mij aan en weer werd hij onzeker. Ons huwelijk stond onder zware druk. Behalve wat knuffelen stopte de seks onmiddellijk. Dit was moeilijk voor hem – en is dat nog steeds – en het leven werd een hel. Jaap was ervan overtuigd dat ik hem zou verlaten. Carol en ik hadden knetterende ruzies. Het was erg moeilijk dat er aan twee kanten zo hard aan mij getrokken werd." Toch was er geen sprake van een echtscheiding en nu nog steeds niet. "Toen Carol mij plots dumpte was het Jaap die probeerde mijn pijn te verzachten. We zijn elkanders beste vriend. We houden van elkaar. Daar komt bij dat ik iets beloofd heb. Voor mij is een belofte heilig." Martina weet niet of zij zonder Jaaps steun iets gedaan zou hebben met haar lesbische seksualiteit. "Ik ben blij dat hij mij wel aangemoedigd heeft. Zo te leven is verre van gemakkelijk, maar ik moet eerlijk tegen mijzelf zijn. Eindelijk heb ik een zekere innerlijke rust."

Orpheus, de mythe

Orpheus is genoemd naar de mythische Griekse dichter, die met zijn gezang en lierspel mens en dier wist te bekoren. Orpheus trouwde met Eurydice die stierf door een slangenbeet en hierdoor in de onderwereld kwam. Orpheus trachtte de heerseres van het dodenrijk te bewegen Eurydice aan hem terug te geven. Dit mocht, mits hij beloofde niet naar Eurydice te kijken voor zij op aarde terug waren. Maar hij hield zich niet aan de voorwaarde, en Eurydice verdween weer. Diep bedroefd had Orpheus alleen nog oog voor jongens en mannen. Jaloerse vrouwen hebben hem vermoord en zijn lichaam uit elkaar gescheurd. Zijn hoofd is aangespoeld op Lesbos waar het, geklemd tussen de rotsen, jarenlang orakels sprak.

Spanning om te snijden

Sinds twee jaar, vanaf het moment dat ze haar getrouwde bi-vriendin ontmoette via Orpheus, hangt het huwelijk van Moon (42) regelmatig aan een zijden draadje. De man van haar vriendin Maria heeft vrede met de situatie, Moons man Frank niet. Als Moon bij Maria is geweest, is de spanning in de dagen daarna om te snijden. “Frank wil dan niets van me weten, hij raakt me zelfs niet aan, terwijl ik daar wel grote behoefte aan heb.” Voor Moon zelf is een relatie met meer mensen tegelijk geen probleem. “Ik denk dat dat ook het kenmerk is van het bi-zijn. Je kunt jezelf, als je bij de één bent, afsluiten van je gevoelens voor de ander, en andersom. Frank heeft daar problemen mee, en dat kan ik me voorstellen.” Moon ziet haar toekomst “het liefst als blijvend getrouwd met Frank, waar ik heel veel van houd. Ik vecht er nog steeds heel hard voor om dat te realiseren. Maar uiteindelijk is het niet mijn keuze. Ik heb mijn keuze gemaakt, namelijk voor een man én een vrouw. Mijn man moet daar alleen wel achter kunnen staan voor de rest van ons leven. Ik hoop nog steeds dat we hier uit zullen komen en dat alles rustiger zal worden. Het vooruitzicht om de rest van mijn leven geen uiting meer te mogen geven aan mijn bi-zijn, is iets dat me enorm veel angst inboezemt. Ik houd zoveel van Maria, dat ik die relatie ook niet meer zomaar kan beëindigen.”

Samen naar vrouwen kijken

Vanaf het begin hebben Marieken (45) en Reinaard nooit een exclusieve claim op elkaar gelegd. Ze kennen elkaar al 25 jaar en hebben twee kinderen thuis. Marieken: “We zijn enorm goede maatjes, hebben veel lol samen, doen veel samen, keken altijd al samen naar vrouwen, niet bewust, zeg maar alleen voor de gezelligheid, maar als we een interessante vrouw zagen, op een terrasje of zo, wezen we elkaar er wel op.” Eigenlijk had Reinaard het veel eerder door dan Marieken zelf dat zij een lesbische relatie zou kunnen hebben. In theorie had hij daar geen last van. Maar toen ze haar eerste vriendin kreeg, raakte het hem meer dan hij verwacht had. “Vooraf had ik niet voorzien dat het ronduit een rotgevoel gaf als Marieken na een avondje bij haar vriendin niet lekker in bed tegen me aan zou schuiven. Heftig is onze seksuele relatie nooit geweest, maar die warmte zochten we altijd wel weer bij elkaar.” Op dat moment hebben zij besloten apart te gaan slapen (“meteen was het snurk-probleem opgelost,” grapt Reinaard) en is hij op zoek gegaan naar anderen in soortgelijke situaties. Zo kwam hij in contact met Orpheus. “De mogelijkheid om open te praten is erg prettig. Als man getrouwd blijven met je lesbische vrouw, leg dat maar eens uit in het café.”

Vrijer gemaakt door lesbische ervaringen

Nu even zonder vriendin is Marieken blij met de invloed van haar lesbische ervaringen. “Ze hebben mij vrijer gemaakt. Ik accepteer mijn lichaam meer, snap wat ik fijn vind en schaam me daar niet voor.” Reinaard: “Nu kan zij echt van haar lijf en van seksualiteit genieten. Voor mijzelf geldt overigens iets soortgelijks. Ik heb een vriendin die zelf ook is getrouwd. Met een homoman. Vrijen met een heterovrouw als Bea heeft mij

ook vrijer gemaakt.” Hoewel beiden de vrijheid hebben om meerdere relaties te hebben, houden ze altijd oog voor wat hen bindt. Hun kinderen thuis zijn een extra reden om bij elkaar te blijven. Marieken: “De kinderen hebben ons nodig. We hebben elkaar beloofd – niet dat officiële van de wet – die verantwoordelijkheid samen af te maken. Maar we hebben elkaar nooit beloofd ons hele leven te delen. Wij vinden het vanzelfsprekend dat je, naast wat je samen deelt, ook met anderen dingen kunt doen. Mannen of vrouwen, maakte niet uit. Je bent nooit iemands bezit.” Reinaard: “Als ik om me heen kijk naar mensen in hun ingeslapen ‘gewone’ huwelijken, besef ik dat ik bof met Marieken. Onze relatie is gebaseerd op respect, vertrouwen en openheid. Dat hij nog bestaat komt omdat we dat allebei zo goed beseffen.”

Verlangen naar een vrouw

Andrea (45) woont samen met Simon en hun zoontje in een ruim huis. Ook zij slapen gescheiden, hij in de ouderlijke slaapkamer, zij één etage hoger. Door Andrea’s zoektocht naar haar lesbische identiteit is er een verwijdering ontstaan in hun huwelijk, een verkoeling en een “langs elkaar heen leven” die nog groter is geworden na haar eerste relatie met een vrouw. Simon wil toch dat zij blijft. Andrea: “Hij is zeer introvert, zat er verslagen bij, moet dat ook geweest zijn, hem kennende, toen ik hem vertelde dat ik problemen had met onze relatie in het algemeen, en mijn lesbische gevoelens in het bijzonder. En dat ik er iets mee moest. De droomwereld moest plaats gaan maken voor iets tastbaars, liefst ook in letterlijke zin.” De stap om te gaan, neemt zij nu even niet. “Ik ben nog bij hem omdat hij een goed mens is. Dat toekomstbeeld van ‘man, kind, huis, voor eeuwig en altijd’, waarmee je bent opgegroeid, staat volledig op zijn kop. Normen wijzigen volledig door een andere weg in te willen slaan. Dat vereist een aanpassing. Maar wát voor aanpassing? Laatst hilde ik me suf. Ik zei, ‘Ik kán niet anders, wil niet anders, ik verlang zó naar een vrouw.’ Simon troostte me, legde zijn hand op mijn schouder en zei, ‘Ik begrijp het.’ Dus ik ga door.”

In haar moeilijke situatie heeft Andrea veel steun gevonden bij Orpheus. Bij haar eerste bezoek aan een gespreksavond voelde zij zich direct op haar plaats. “Het klopte. Daar lag de start om mijn weg te zoeken in mijn Orpheussituatie. Zoveel érkennin, hérkennin! Niemand vindt je verhaal gek. Iedereen heeft respect voor elkaar en dat is zó mooi. Het is ongelooflijk goed dat ik Orpheus ken, en ik ben niet de enige. “Het is niet gemakkelijk, maar ik lééf sinds ik voor mijn lesbische gevoelens uit ben gekomen. En dát is de moeite waard.” •

Orpheus
Postbus 14121
3508 SE Utrecht
www.orpheushulpverlening.nl

www.rozehulpverlening.nl

Bron: Straight Spouse Network; www.ssnetwk.org